

א' באדר תש"ף, 26.2.2020

גיליון מס' 699

פרשת תרומה

"ועשו ארון עצי שטים... וציפית אותו זהב טהור, מבית ומחוץ תצפנו" (שמות כ"ה, י"א)

מאת תהילה הורוביץ, מירב

ארון העדות – ארון הברית, הוא הכלי הפנימי ביותר, הוא שכן בקודש הקודשים, במשכן ובבית המקדש הראשון. גם שמו מעיד על מהותו – "ארון" לשון "אור", וכדברי חז"ל "ליהודים הייתה אורה – אורה זו תורה", והוא מקור השפע וקדושת החיים בעולם.

הציווי על בניית הארון הוא ציווי ציבורי – "ועשו ארון", לעומת הציוויים לבניית כלי המשכן הנוספים שהם בלשון יחיד – "ועשית". חז"ל מבארים את עומק העניין [שמות רבה ל"ד:ב]: "אמר רבי יהודה בר שלום: אמר הקב"ה: "יבואו הכל ויעסקו בארון, כדי שיזכו הכל בתורה". ומבאר ה"אור החיים" הקדוש, ששלימות קיום מצוות התורה יכולה להיות רק על ידי כל עם ישראל, כי אף אדם פרטי לא יכול לקיים את כל תרי"ג המצוות. למשל: יש מצוות מיוחדות רק לכהנים, ויש שמיוחדות רק לחקלאים וכו'. כלומר, תרי"ג המצוות הן תרי"ג מצוות לאומיות – ואור התורה יוכל להתגלות רק בצורה לאומית.

תכונה מיוחדת נוספת בארון היא במבנה שלו. לעומת הכלים האחרים שהיו עשויים מעץ ומצופים זהב [מלבד המנורה שכולה זהב], הארון עשוי בצורה אחרת – "אמר רב יהודה: שלש ארונות עשה בצלאל, אמצעי של עץ.. פנימי של זהב...חיצוני של זהב.. " [יומא עב:]. ארון הברית נראה זהב מבפנים ומבחוץ, אבל בין שני ארגזי הזהב נמצא ארון עץ. מהי המשמעות של ארון העץ? מדוע הציווי הוא על בניית ארון עצי שטים אם הוא לא נראה לעין?

ישנן תכונות מיוחדות לעץ ותכונות מיוחדות לזהב, והשילוב ביניהן הכרחי להבעת מהות התורה בעולם.

הזהב הוא יקר, מכובד, שייך למלכות ולפאר, וכזו היא תורת ה', ואף יותר מזה "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" ו"יקרה היא מפנינים". אבל אנחנו נתייחס אל דבר ה' בשיא הכבוד האנושי, במלכותיות הכי מלכותית שהאנושות מסוגלת לייצר, לוחות הברית מבפנים יהיו מונחות בארון זהב, ומי שיראה את הארון יראה זהב, כראוי לארונו של מלך מלכי המלכים.

הציווי על הארון האמצעי מעץ מחבר אותנו לרובד נוסף מבחינתנו.

העץ שייך לחלק ה"צומח" בעולם. התורה היא לא יחידה מנותקת מהחיים, להיפך, היא מצמיחה חיים. "עץ חיים היא למחזיקים בה" – אפילו רק למי שמחזיק בה ותומך בה היא נותנת חיים. כל מהותה של התורה היא החיים – "זכה – נעשית לו סם חיים" [יומא עב:], וכל אחד יכול שיהיה לו חלק בהחזקת התורה בעולם.

עצי השיטים הם בעלי תכונה נוספת – היושר, "עצי שיטים עומדים.. עשר אמות אורך הקרש" [שמות כ"ו, ט"ו-ט"ז]. עץ השיטה, היה עץ ישר וגבוה. התוכן הבסיסי של התורה הוא היושר, וגם התכונה המרכזית של השורשים הישראליים היא תכונת היושר – "האבות נקראו ישרים". עיסוק בתורה ללא יושר פנימי, ללא אמות מידה מוסריות, הוא פספוס, "לא זכה – נעשית לו סם מיתה".

הכלי שבתוכו שוכנים לוחות הברית הוא כלי מכובד וחי, מלכותי ומצמיח, אצילי וישר. ונזכה שיתקיים בכולנו "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"!

תהילה הורוביץ. חברת קיבוץ מירב. נשואה לעשהאל. בוגר הקיבוץ. ואמא לשבעה ילדים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il